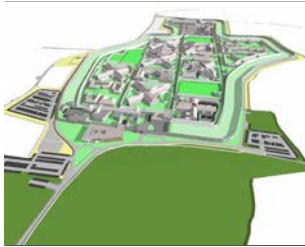

An Garda Síochána

Bileog Eolais um Chosc ar Choireacht

Cosc ar Choireacht trí Dhearadh na Timpeallachta

Réamhrá

Is saincheist í an choireacht agus a chosc rud atá ina inní agus a chuireann isteach ar gach duine againn. Féadfaidh saoránaigh a choinníonn an dlí, áfach, é a fháil deacair chun a thuiscint conas agus cén fáth a dhéanann coirpigh coireanna agus conas is féidir é seo a chosc.

Trí dhearadh timpeallachta agus dearadh tógála, is féidir le heaspa leor thuisceana a bheith ina chruthú deiseanna i ngan fhios duit, rud a bhaineann an coirpeach úsáid as go réidh.

Trí choireacht a dhearadh amach, lorgaíonn póilíní coisc-theach nua-aimseartha an coirpeach deise a chosc, a bhfuil a chinneadh cibé coir a dhéanamh nó gan coir a dhéanamh ina thionchar de ghnáth ag dá phríomhghné:

- An deis fisiciúil, agus
- An dóchúlacht go bhfaighfí greim air

Is cruthú é Cosc ar Choireacht trí Dhearadh na Timpeallachta (CCDT), trí dhearadh éifeachtach, de thimeallacht fhisiciúil a chabhródh le slándáil iomlán an phobail.

Baintear é seo amach trí 'spás cosanta' a bhunú trí cheantar críochachais an tsaoirnaigh a leathnú ó bheith ina spás príobháideach go dtí spás poiblí fad a spreagann sé mothú comhfhreagrachta.

Prionsabail CCDT

Is iad na prionsabail CCDT ná –

- CRÍOCHACHAS (Ceantair sonraithe tionchair)
- COMHFHREAGRACHT
- DEARADH SLÁNDÁLA SONRAITHE

Críochachas

Tá an tionchar gur féidir le smacht roinnt siceolaíochta na n-aititheoirí a bheith acu ar cheantar ag brath ar leibhéala-chá coireachta agus iompar frithshóisialta i gceantar áititheora.

Spás Cosanta

I gcróilár an choincheapa seo cosanta críochachais, tá an treoiric a chuir ailtire Meiriceánach coireolaí chun cinn i dtosach. Molann sé seo go bhfuil gá ag gach duine le

roinnt spáis mórtimpeall air/uirthi, rud gur féidir leo a chosaint agus rud gur féidir leo rialú críochachais a bheith acu air.

Tá an 'spás sochosanta' seo thar a bheith tábhachtach i bhfoirgnimh agus i gcodanna eile den timpeallacht deartha, m.sh., cosáin agus carrchlósanna. Sé an treoiric atá curtha ar aghaidh ná gur féidir leis an dtimpeallacht deartha a roinnt ina chineálacha difriúla spáis ciarlathach ag dul ó bheith príobháideach go hiomlán go dtí poiblí.

Spás Príobháideach – an chuid sin den spás faoi smacht iomlán an áititheora agus gan a bheith inrochtana go feiceálach ná go fisiciúil don phobal, m.sh., an taobh istigh de theach nó de oifig phríobháideach

Spás Leathphríobháideach – an chuid sin den spás faoi smacht an áititheora, ach atá feiceálach agus inrochtana go fisiciúil don phobal, m.sh., garraí tosaigh tí nó failtíú oifige.

Spás Leath-Phoiblí – an chuid sin den spás faoi smacht nó taobh istigh de fhreagracht grúpa sonraithe na n-áititheoirí agus atá inrochtana don phobal, m.sh., hallaí, agus forsheomraí in áráis arda, ceantair comóna caitheamh aimsire agus páirceála de hionaid ilolrach tithíochta agus carchlósanna oifige.

Spás Poiblí – an chuid sin de spás a bhfuil rochtain ag an bpobal de cheart, m.sh., bóthar poiblí

CHUN AN MOTHÚ CRÍOCHACHAIS A CHRUTHÚ, BA CHEART MACHNAMH A THABHAIRT DO:-

- Deiseanna faire a uasmhéadú
- Tithe a ghrúpáil i líon níos lú
- Bealaí rochtana roinnte a chur ar fáil
- Stiallacha tormáin a chur ar fáil
- Athruithe i ndath an mbóithre
- Colúin cúnga nó colúin thart ar bhealaí isteach
- Gréasán bóthair cuí a dhearadh
- Gréasán bóthair cuí a dhearadh
- Gréasán coisithe cuí a dhearadh

Comhfhreagracht

Ba cheart do dhearadh forbartha gan a leathnú go dtí tionchar an áititheora thar an spás poiblí ach ba cheart dó mothúcháin freagrachta a chruthú freisin.

Le haghaidh tuilleadh eolais air seo nó ar aon shaincheisteanna eile maidir le Cosc ar Choireacht, déan teagmháil le do thoil le

d'Oifigeach Garda um Chosc ar Choireacht áitiúil

nó

tabhair cuairt ar láithreán gréasáin an Gharda Síochána ag www.garda.ie

- Lárnach don choincheap de chomhfhreagracht ná an smaoineamh ar úinéireacht faidhbe. Muna bhfuil áititheoirí buartha ach lena gcuid spéiseanna príobháideacha féin agus neamhaird a dhéanamh ar choireacht agus iompar, éiríonn le sé níos éasca coireacht a dhéanamh.
- In eastát, san áit a bhfuil cuid mhór comhtháthú sóisialta, feictear coir i gcoinne duine mar choir i gcoinne gach duine. Éiríonn an pobal níos breathnaithe, rud a dhéanann sé níos deacra faoi seach don choirpeach a oibriú.

Dearadh Sonraithe Slándála

Is cuid dhílis é Cosc ar Choireacht trí Dhearadh na Timpeallachta cuid mhaith é dearadh slándála sonraithe.

Bíonn aon bheart i gceist le dearadh slándála sonraithe gur féidir cur isteach ar chinneadh an choirpigh cibé coir a dhéanamh nó gan a dhéanamh, m.sh. tírdhrechtadh, soilsiú, CTI, faire nádúrtha, agus dearadh tógála.

Clúdaíonn dearadh slándála sonraithe bearta sprioc crua, rud atá ina théarma a úsáidtear chun comharthaí aithne a chur ar ghnéithe fisiciúla a chuirfidh i gcoinne na coireachta agus a chuirfidh an choirpeach ó choireanna a dhéanamh, m.sh., glais, boltaí, comhlaí, gríosclanna agus earraí iarainn.

Céimeanna Deartha

Trí réiteach a sholáthar le haghaidh aon fhadhb deartha a tugadh, tá sé tábhachtach a bheith i seilbh na bhfíricí ábhartha ar fad, a d'fhéadfadh cinneadh a dhéanamh ar ráth an deartha sa deireadh thiar. Ag dearadh amach glaonna coireachta don chur chuige céanna.

Chun na saincheisteanna slándála a mheas go huile agus go hiomlán, a chuireann isteach ar aon fhorbairt, ta ceithre príomhchéim ann le meas:

CÉIM 1: AN PRÓIFÍL COIREACHTA

Tabharfaidh an Comhairleoir Deartha um Chosc ar Choireacht comhairle mar ghleall ar na treoachtaí coireachta áitiúla.

CÉIM 2: AN PHRIACAL COIREACHTA

Tabharfaidh an Comhairleoir Deartha um Chosc ar Choireacht comhairle mar gheall ar phriacail coireachta oirichill agus an tionchar is dócha a bheith ar an bhforbairt atá molta agus a chuid timpeallachta.

CÉIM 3: MEASTÓIREACHT MHIONSONRAITHE

Aithneoidh an Comhairleoir Deartha um Chosc ar Choireachta san áit is féidir le slándáil na forbartha a bheith comhghéillithe.

CÉIM 4: AN RÚN DEARTHÁ

Tairgeofar pacáiste de na bearta i gcomhréir leis an bpríacal coireachta maidir leis an bhforbairt.

Ceantair na dTionscnaimh

Is féidir comhairle a thabhairt ar go leor cineálacha forbairtí, lena n-áirítear:

Ionaid Siopadóireachta, Aerfoirt agus Calafóirt, Páirceanna Gnó, Eastáit Tionscalaíochta, óstáin, Forbairtí Tithíochta, Carrchlósanna, Clubanna Chláraithe, Ionaid Spóirt, Ionaid Pobail, Foirgnimh Oifige, Scoileanna agus Coláistí.

Ba cheart dul i dteagmháil leis leis an gComhairleoir Deartha um Chosc ar Choireacht roimh aon aighneacht

pleanála, de rogha ag an gcéim deartha. Ní gá do dhearadh cúramach níos mó a chosaint má dhéantar machnamh air ón dtús.

An Scéim a Dheimhniú

Seoladh Scéim nua Deimhniúcháin i Nollaig na bliana 2004 le haghaidh Forbairtí Deartha Slán. Is comhfhiontar í an scéim deimhniúcháin seo idir An Garda Síochána agus An tÚdarás um Chaighdeán Náisiúnta na hÉireann (NSAI).

Cuireadh tús leis an scéim chun an tionscal tógála a spreagadh bearta chosc ar choireacht a chur i bhfeidhm maidir le dearadh a fhorbairt agus chun cuidiú leis an deis coireachta agus eagla roimh choireacht a laghdú, ag cruthú timpeallacht níos sábháilte agus níos daingnithe.

Is féidir eolas mar gheall ar an Scéim Deimhniúcháin a fháil ón gComhairleoir Deartha um Chosc ar Choireacht nó ón Údarás um Chaighdeán Náisiúnta na hÉireann.

Riachtanais an tSuirbhé

D'fhonn comhairle a thabhairt ar an dtionscnamh, beidh gá ag an gComhairleoir Deartha um Chosc ar Choireacht leis an méid seo a leanas:

- Léarscáil Ionaid
- Plean Láithreáin
- Plean Urláir
- Ardais agus Codanna

Tá an tSeirbhís um Chosc ar Choireacht trí Dhearadh na Timpeallachta ar fáil anois i ngach Réigiún an Gharda Síochána, le haghaidh tuilleadh eolais ar do Chomhairleoir áitiúil Deartha um Chosc ar Choireacht, déan teagmháil le

An Chomhairleoir Deartha um Chosc ar Choireacht
Aonad Náisiúnta um Chosc ar Choireacht
Ceannteathrú an Gharda Síochána,
Cearnóg Fhearchair,
Baile Átha Cliath 2.

Fón: (01) 6663363 Facs: (01) 6663314
Ríomhphost: crime_prevention@garda.ie
Láithreán Gréasáin: www.garda.ie

Níl sé ar intinn an chomhairle atá sa bhileog eolais seo a bheith uileghabhálach nó iomlán.

Ní cheart aon cheo atá san fhoilsiúchan seo a fhorléiriú mar éigeantach, oibleagáideach nó ceaptha dul i gcoinne aon rialacháin reachtúla.

Teagmhálaithe agus Nascanna Úsáideacha

Aonad Náisiúnta an Gharda Síochána um Chosc ar Choireacht

Ceannteathrú an Gharda Síochána,
Cearnóg Fhearchair, Baile Átha Cliath 2.
Fón: (01) 6663362, Facs: (01) 6663314
Ríomhphost: crime_prevention@garda.ie

An Garda Síochána

www.garda.ie

An tÚdarás um Chaighdeán Náisiúnta na hÉireann

www.nsai.ie